

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων για τις προτάσεις νόμου και το νομοσχέδιο του επισυνημμένου παραρτήματος

Παρόντες:

Αντρέας Καυκαλιάς, πρόεδρος	Ονούφριος Κουλλά
Χρίστος Χριστόφιας	Χρίστος Σενέκης
Γιώργος Κουκουμάς	Ανδρέας Αποστόλου
Δημήτρης Δημητρίου	Μαρίνος Μουσιούππας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων μελέτησε τις προτάσεις νόμου του επισυνημμένου παραρτήματος, οι οποίες κατατέθηκαν στη Βουλή από τον κ. Γιώργο Κουκουμά εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις, σε τρεις συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στις 25 Απριλίου, στις 27 Ιουνίου και στις 7 Νοεμβρίου 2023, και, μαζί με το νομοσχέδιο του επισυνημμένου παραρτήματος, σε ακόμη δύο συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στις 28 Νοεμβρίου και στις 5 Δεκεμβρίου 2023.

Στο πλαίσιο της εξέτασης των προτάσεων νόμου και του νομοσχεδίου κλήθηκαν και παρευρέθηκαν ενώπιον της επιτροπής εκπρόσωποι του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας, του Παγκύπριου Συμβουλίου Ασφάλειας και Υγείας, των συνδικαλιστικών οργανώσεων Παγκύπρια Εργατική Ομοσπονδία (ΠΕΟ), Παγκύπρια Συντεχνία Δημοσίων Υπαλλήλων (ΠΑΣΥΔΥ), Ανεξάρτητη Συντεχνία Δημοσίων Υπαλλήλων Κύπρου (ΑΣΔΥΚ), Παγκύπρια Ομοσπονδία Ανεξαρτήτων Συνδικαλιστικών Οργανώσεων (ΠΟΑΣΟ) και Παγκύπρια Συντεχνία «Ισότητα», καθώς και των εργοδοτικών οργανώσεων Ομοσπονδία Εργοδοτών και Βιομηχάνων (ΟΕΒ), Κυπριακό Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο (ΚΕΒΕ) και Γενική Συνομοσπονδία Παγκύπριων Οργανώσεων Βιοτεχνών Επαγγελματιών Καταστηματαρχών (ΓΣ ΠΟΒΕΚ).

Οι συνδικαλιστικές οργανώσεις Συνομοσπονδία Εργαζομένων Κύπρου (ΣΕΚ) και Δημοκρατική Εργατική Ομοσπονδία Κύπρου (ΔΕΟΚ), παρ' όλο που κλήθηκαν, δεν εκπροσωπήθηκαν στις συνεδρίες της επιτροπής.

Σημειώνεται ότι στο στάδιο της εξέτασης των προτάσεων νόμου και του νομοσχεδίου παρευρέθηκαν επίσης τα μέλη της επιτροπής κ. Φωτεινή Τσιρίδου, Πανίκος Λεωνίδου και Σωτήρης Ιωάννου.

Σκοπός της πρώτης πρότασης νόμου είναι η τροποποίηση του περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Νόμου, ώστε να ενισχυθεί το υφιστάμενο νομοθετικό πλαίσιο που διέπει την υποχρέωση των εργοδοτών να παρέχουν στους εργαζομένους τους τη δυνατότητα να χρησιμοποιούν επαρκή και κατάλληλα καθίσματα κατά την εργασία τους, προκειμένου να αποφεύγεται η αδιάκοπη και παρατεταμένη ορθοστασία, η οποία δύναται να βλάψει την υγεία τους.

Σκοπός της δεύτερης πρότασης νόμου είναι η τροποποίηση του περί της Οργάνωσης του Χρόνου Εργασίας Νόμου, ώστε να θεσπιστεί η υποχρέωση των εργοδοτών να οργανώνουν τον χρόνο εργασίας των εργαζομένων τους, προκειμένου να αποφεύγεται η αδιάκοπη και παρατεταμένη ορθοστασία.

Σύμφωνα με τις αιτιολογικές εκθέσεις που συνοδεύουν τις προτάσεις νόμου, με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις μεταξύ άλλων επιδιώκεται η αποτελεσματική εφαρμογή στο εθνικό δίκαιο σχετικής πρόνοιας της Σύμβασης αρ. 120 της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας του 1964, ώστε να παρέχεται η δυνατότητα στους εργαζομένους να χρησιμοποιούν κατάλληλα καθίσματα κατά την εργασία τους και κατά συνέπεια να αποφεύγεται η παρατεταμένη ορθοστασία. Στις αιτιολογικές εκθέσεις αναφέρεται περαιτέρω ότι ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός για την Ασφάλεια και την Υγεία, σε σχετική έκθεσή του για το έτος 2021, επισημαίνει τα προβλήματα που η ορθοστασία προκαλεί

στους εργαζομένους, σημειώνοντας μια σειρά από παθήσεις και μυοσκελετικές διαταραχές που προκύπτουν ένεκα αυτής.

Σκοπός του νομοσχεδίου είναι η τροποποίηση του περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Νόμου, ώστε να ενισχυθεί το υφιστάμενο νομοθετικό πλαίσιο που διέπει την υποχρέωση των εργοδοτών να παρέχουν τη δυνατότητα στους εργαζομένους να χρησιμοποιούν επαρκή και κατάλληλα καθίσματα κατά την εργασία τους, προκειμένου να αποφεύγεται η αδιάκοπη και παρατεταμένη ορθοστασία, η οποία δύναται να βλάψει την υγεία τους.

Ειδικότερα, με τις πρόνοιες του υπό εξέταση νομοσχεδίου προβλέπονται μεταξύ άλλων τα ακόλουθα:

1. Επιβολή ρητής υποχρέωσης στον εργοδότη να παρέχει σε κάθε εργοδοτούμενό του κατά τη διάρκεια της απασχόλησής του κατάλληλο κάθισμα προς χρήση, για τη συντήρηση ή την αντικατάσταση του οποίου μεριμνά ο εργοδότης.
2. Επιβολή ρητής υποχρέωσης στον εργοδότη, σε περίπτωση που η θέση εργασίας περιλαμβάνει καθήκοντα έκθεσης σε παρατεταμένη ορθοστασία, να παρέχει κατάλληλα καθίσματα ή να λαμβάνει οργανωτικά ή άλλα μέτρα, περιλαμβανομένης της παροχής χώρων ανάπαυσης με κατάλληλα καθίσματα, για την περιστασιακή ανάπαυση κάθε εργοδοτούμενου προσώπου.
3. Διασαφήνιση ότι η υποχρέωση του εργοδότη για την παροχή καθισμάτων σε κάθε εργοδοτούμενο πρόσωπο ή/και η υποχρέωση του εργοδότη για λήψη των απαραίτητων οργανωτικών ή άλλων μέτρων προκύπτουν από τη γραπτή εκτίμηση των κινδύνων που ο εργοδότης οφείλει να διενεργεί.

Σύμφωνα με την εισηγητική έκθεση που συνοδεύει το νομοσχέδιο, με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις μεταξύ άλλων επιτυγχάνεται πληρέστερη εναρμόνιση του εθνικού δικαίου με τις πράξεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τίτλο «Οδηγία 89/391/ΕΟΚ

του Συμβουλίου της 12^{ης} Ιουνίου 1989 σχετικά με την εφαρμογή μέτρων για την προώθηση της βελτίωσης της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων κατά την εργασία» και «Οδηγία 89/654/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 30^{ής} Νοεμβρίου 1989, σχετικά με τις ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας στους χώρους εργασίας (Πρώτη ειδική οδηγία κατά την έννοια του άρθρου 16 παράγραφος 1 της οδηγίας 89/391/ΕΟΚ) (89/654/ΕΟΚ)».

Σημειώνεται ότι η επιτροπή, για λόγους που προκύπτουν από τη σημασία και τους σκοπούς της προτεινόμενης νομοθετικής ρύθμισης, καθώς και λόγω έλλειψης χρόνου προς ολοκλήρωση της προβλεπόμενης διαδικασίας συζήτησης σύμφωνα με τα προαπαιτούμενα στον Κανονισμό της Βουλής, έκρινε σκόπιμη την κατά προτεραιότητα συζήτηση των προτάσεων νόμου και του νομοσχεδίου, σύμφωνα με τις πρόνοιες του Κανονισμού 40Α του Κανονισμού της Βουλής. Ειδικότερα, για τη συζήτηση των προτάσεων νόμου και του νομοσχεδίου ακολουθήθηκε η προβλεπόμενη διαδικασία συζήτησης όσον αφορά τα προνοούμενα στον Κανονισμό της Βουλής στάδια συζήτησης, αλλά για σκοπούς επίσπευσης της όλης διαδικασίας τα εν λόγω στάδια έχουν συμπυχθεί.

Σημειώνεται περαιτέρω ότι ο σκοπός του νομοσχεδίου προσομοιάζει στον αντίστοιχο σκοπό των προτάσεων νόμου, οι οποίες κατατέθηκαν στις 23 Μαρτίου 2023, ημερομηνία προγενέστερη της κατάθεσης του νομοσχεδίου, και η προώθηση του νομοσχεδίου αποτελεί απότοκο της συζήτησης που διεξήχθη επί της αρχής των δύο προτάσεων νόμου ενώπιον της επιτροπής.

Κατά τη συζήτηση επί της αρχής των δύο προτάσεων νόμου, η οποία προηγήθηκε της κατάθεσης του νομοσχεδίου, ο εισηγητής των προτάσεων νόμου ανέφερε ότι με αυτές επιδιώκεται η αντιμετώπιση του προβλήματος της αδιάκοπης και παρατεταμένης ορθοστασίας των εργαζομένων, που παρατηρείται ευρέως σε ορισμένους εργασιακούς

χώρους, όπως για παράδειγμα σε φούρνους, φρουταρίες, υπεραγορές, καταστήματα λιανικού εμπορίου κ.α. Συναφώς, ο ίδιος ανέφερε ότι με τις προτεινόμενες με τις προτάσεις νόμου ρυθμίσεις επιβάλλεται ρητά η υποχρέωση στον εργοδότη:

1. να παρέχει κατάλληλα καθίσματα στον χώρο εργασίας, ώστε οι εργαζόμενοι να έχουν τη δυνατότητα, εκεί και όπου η φύση της εργασίας το επιτρέπει, να ασκούν τα καθήκοντά τους καθήμενοι, χρησιμοποιώντας τα εν λόγω καθίσματα, και
2. να οργανώνει τον χρόνο εργασίας κατά τέτοιο τρόπο, ώστε ο εργαζόμενος να έχει τη δυνατότητα είτε με τη χρήση ολιγόλεπτων διαλειμμάτων είτε με τη χρήση συστήματος βάρδιας είτε με οποιοδήποτε άλλο τρόπο να αποφεύγει την παρατεταμένη ορθοστασία.

Επιπροσθέτως, ο ίδιος επισήμανε ότι οι εν λόγω προτάσεις νόμου επιδιώκουν την υιοθέτηση γενικού πλαισίου αναφορικά με τις πιο πάνω προτεινόμενες υποχρεώσεις των εργοδοτών, προκειμένου, μετά τη διεξαγωγή του θεσμοθετημένου διαλόγου με τους κοινωνικούς εταίρους, αυτό να αποτελέσει τη βάση για τη θέσπιση εξειδικευμένου κώδικα πρακτικής, ο οποίος θα περιλαμβάνει λεπτομερώς τις απαιτούμενες ενέργειες που οφείλει να λαμβάνει ο εργοδότης, προκειμένου να αποφεύγεται η αδιάκοπη και παρατεταμένη ορθοστασία των εργαζομένων.

Οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων ανέφεραν ότι οι προτεινόμενες με τις προτάσεις νόμου ρυθμίσεις κινούνται προς την ορθή κατεύθυνση, ωστόσο δεν μπορούν να εφαρμοστούν καθολικά και οριζόντια σε κάθε οικονομική δραστηριότητα και ως εκ τούτου η υποχρέωση των εργοδοτών να λαμβάνουν τις απαιτούμενες ενέργειες, προκειμένου να αποφεύγεται η αδιάκοπη και παρατεταμένη ορθοστασία των εργοδοτούμενων, πρέπει να εξειδικεύεται από τις πρόνοιες της γραπτής εκτίμησης κινδύνων, την οποία οφείλει κάθε εργοδότης να διενεργεί.

Οι εκπρόσωποι των συνδικαλιστικών οργανώσεων ΠΕΟ, ΠΑΣΥΔΥ, ΑΣΔΥΚ και

Παγκύπρια Συντεχνία «Ισότητα» εξέφρασαν τη σύμφωνη γνώμη τους με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις των προτεινόμενων με τις προτάσεις νόμου ρυθμίσεων, σημειώνοντας ταυτόχρονα την ανάγκη διενέργειας των απαιτούμενων ελέγχων από τους αρμόδιους επιθεωρητές, προκειμένου να διασφαλιστεί η αποτελεσματική εφαρμογή των προτεινόμενων ρυθμίσεων.

Ο εκπρόσωπος της εργοδοτικής οργάνωσης ΟΕΒ επίσης συμφώνησε με τη φιλοσοφία των προτεινόμενων με τις προτάσεις νόμου ρυθμίσεων, ωστόσο υποστήριξε ότι η υποχρέωση των εργοδοτών να προβαίνουν στις απαιτούμενες ενέργειες, προκειμένου να αποφεύγεται η αδιάκοπη και παρατεταμένη ορθοστασία των εργοδοτούμενων, πρέπει να εξειδικεύεται από τις πρόνοιες της γραπτής εκτίμησης κινδύνων, την οποία οφείλει κάθε εργοδότης να διενεργεί.

Ο εκπρόσωπος του ΚΕΒΕ εξέφρασε επιφυλάξεις σε σχέση με τις προτεινόμενες με τις προτάσεις νόμου ρυθμίσεις και υποστήριξε ότι το υφιστάμενο νομοθετικό πλαίσιο προβλέπει επαρκώς την υποχρέωση του εργοδότη να διασφαλίζει την αποφυγή της αδιάκοπης και παρατεταμένης ορθοστασίας των εργοδοτούμενων του. Περαιτέρω, ο ίδιος σημείωσε την ανάγκη εντατικοποίησης των σχετικών ελέγχων που διεξάγουν οι αρμόδιοι επιθεωρητές στο πλαίσιο της άσκησης των αρμοδιοτήτων τους, καθώς και υιοθέτησης δράσεων από τους κοινωνικούς εταίρους για την ανάπτυξη σχετικής κουλτούρας από μέρους των εργοδοτών, προκειμένου να αντιμετωπιστεί αποτελεσματικά το πρόβλημα της αδιάκοπης και παρατεταμένης ορθοστασίας των εργαζομένων. Αναφορικά με την εισήγηση για θέσπιση εξειδικευμένου κώδικα πρακτικής, ο ίδιος εισηγήθηκε όπως αξιοποιηθεί για τον σκοπό αυτό ο κώδικας πρακτικής που έχει εκδοθεί από τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό για την Ασφάλεια και την Υγεία στην Εργασία, ο οποίος περιλαμβάνει λεπτομερώς τις ενέργειες που απαιτείται να λαμβάνει ο εργοδότης, για να διασφαλίζονται οι συνθήκες ασφάλειας και υγείας στην εργασία.

Το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, λαμβάνοντας υπόψη τα πιο πάνω, επιφυλάχθηκε να μελετήσει επισταμένως τα ζητήματα που προκύπτουν σε σχέση με τις προτεινόμενες με τις προτάσεις νόμου ρυθμίσεις και, αφού διεξαγάγει την ενδεδειγμένη διαβούλευση με τα μέλη του Παγκύπριου Συμβουλίου Ασφάλειας και Υγείας και του Εργατικού Συμβουλευτικού Σώματος, να προχωρήσει στην κατάθεση σχετικού νομοσχεδίου, το οποίο θα τροποποιεί αποκλειστικά τον περί Ασφάλειας και Υγείας Νόμο, ως και έγινε με την κατάθεση του υπό αναφορά νομοσχεδίου, προκειμένου να επιτευχθεί αποτελεσματική και ολοκληρωμένη αντιμετώπιση του προβλήματος της αδιάκοπης και παρατεταμένης ορθοστασίας των εργοδοτούμενων και ως εκ τούτου να ικανοποιηθούν οι σκοποί που επιδιώκονται με τις υπό εξέταση προτάσεις νόμου.

Στο πλαίσιο της συζήτησης του νομοσχεδίου μαζί με τις προτάσεις νόμου, ο εκπρόσωπος του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων ανέφερε ότι το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, στη βάση της δέσμευσής του κατά το προηγούμενο στάδιο της συζήτησης και αφού διεξήγαγε την ενδεδειγμένη διαβούλευση με τα μέλη του Παγκύπριου Συμβουλίου Ασφάλειας και Υγείας και του Εργατικού Συμβουλευτικού Σώματος, προχώρησε στην κατάθεση του υπό συζήτηση νομοσχεδίου, που τροποποιεί τον περί Ασφάλειας και Υγείας Νόμο, με το οποίο σκοπεύεται η αποτελεσματική και ολοκληρωμένη αντιμετώπιση του προβλήματος της αδιάκοπης και παρατεταμένης ορθοστασίας των εργοδοτούμενων.

Οι εκπρόσωποι του Παγκύπριου Συμβουλίου Ασφάλειας και Υγείας, των συνδικαλιστικών οργανώσεων ΠΕΟ, ΠΑΣΥΔΥ και Παγκύπρια Συντεχνία «Ισότητα», καθώς και των εργοδοτικών οργανώσεων ΟΕΒ και ΚΕΒΕ συμφώνησαν με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του νομοσχεδίου.

Ο εισηγητής των προτάσεων νόμου δήλωσε ότι οι προτεινόμενες με το νομοσχέδιο ρυθμίσεις επιτυγχάνουν τον σκοπό για τον οποίο κατατέθηκαν οι προτάσεις νόμου και ως εκ τούτου ενημέρωσε την επιτροπή ο ίδιος θα προχωρήσει σε απόσυρσή τους.

Συναφώς, η επιτροπή αποφάσισε να προωθήσει στην ολομέλεια του σώματος το υπό αναφορά νομοσχέδιο και να εισηγηθεί την απόσυρση των εν λόγω προτάσεων νόμου.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της και αφού προέβη στις απαραίτητες νομοτεχνικές διορθώσεις επί του νομοσχεδίου, αποφάσισε, κατά πλειοψηφία των μελών της βουλευτών των κοινοβουλευτικών ομάδων του Δημοκρατικού Συναγερμού και του Δημοκρατικού Κόμματος, καθώς και των μελών της βουλευτών της ΕΔΕΚ Σοσιαλιστικό Κόμμα και της ΔΗΠΑ-Συνεργασία, να τοποθετηθεί επί του νομοσχεδίου κατά τη συζήτησή του στην ολομέλεια του σώματος.

Ο πρόεδρος και τα μέλη της επιτροπής βουλευτές της κοινοβουλευτικής ομάδας του ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις τάχθηκαν υπέρ της ψήφισης του νομοσχεδίου σε νόμο.

Σημειώνεται ότι, σε περίπτωση ψήφισης του νομοσχεδίου σε νόμο, θα τροποποιηθεί ο τίτλος του, ώστε να αναφέρεται ως «Ο περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Τροποποιητικός) Νόμος του 2023».

6 Δεκεμβρίου 2023

Αρ. Φακ.: 23.02.064.016-2023
23.02.064.017-2023
23.01.064.181-2023

ΧΚ/ΠΧ'Ν/ΣΠ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

1. Ο περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Τροποποιητικός) Νόμος του 2023.
(Πρόταση νόμου)
2. Ο περί της Οργάνωσης του Χρόνου Εργασίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 2023.
(Πρόταση νόμου)
3. Ο περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2023.